

Rumjana Zlatanova

(Germany, Heidelberg, Slavisches Institut)

Sound Streams. Spartak Paskalevski

Painting Exhibition at the Alma Mater Gallery of Sofia University St. Kliment Ohridski

Abstract: This text presents the exhibition Sound Streams, held at the Alma Mater Gallery of Sofia University St. Kliment Ohridski, and reflects on its place in the artistic work of the painter Spartak Paskalevski.

Zusammenfassung: Die Ausstellung „Fließende Klänge“ (Malerei) in der Gallery „Alma Mater“ der Universität „Hl. Kliment Ohridski“ in Sofia sowie ihr Platz im Kunstwerk des Malers Spartak Paskalevski werden dargestellt.

Румяна Златанова

(Германия, Хайделберг, Славистичен институт / България, София)

Звукови потоци. Спартак Паскалевски.

Изложба живопис в галерия „Алма Матер“

Афористично казано, всичко съществуващо живее и се проявява в потока на времето. Творбите от живописната серия *Звукови потоци*, представена от проф. д.изк.н. Спартак Паскалевски в галерия „Алма Матер“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ от 01. до 30.09.2025 г., отразяват човешкия свят в неспирен темпорален въртеж от асоциативни импулси и мисловни рефлексии. В тяхната обвързаност и в образното им взаимодействие тайнствено присъстват видимите и невидимите аспекти на микро- и макрокосмоса, съществуващи с течащата и отзвучаваща природа на звука.

В търсения от художника образен репертоар от движения, възбуди, внушения и тревоги, те променят собствените си локални гравитации, разсейват се или се концентрират в битийната предметност на формите. Така визуалният им изказ придобива не само артистично формална, но и съдържателна естетическа значимост. Включените образни метафорични послания стават градивни асоциативни елементи в сюжетната тъкан на творбата.

Изпитание за художника е да улавя гласа, говора и звуците на многоизмеримите им проявления, които пораждат както индивидуалния конкретен живот на формите (*Люлката* 74x90 см, *Гайдар* 56x120 см) и символно-метафоричните внушения (*Лодката* 84x92 см, *Съм(нение)* 73x152 см, *Порив* 70x80 см, *Въздигане* 43x144 см, *Зов* 38x49 см), така и техния тържествуващ (*Страст* 62x162 см, *Един(ение)* 80x100 см), а в някои случаи – насмешлив и иронично наслаждаващ се изказ (*Странник I* 44x149 см, *Странник II* 44x149 см, *Странник III* 80x190 см триптих).

В творчеството си Спартак Паскалевски артистично разгръща индивидуално формиран регистър от културни кодове, мотиви и форми. Този многопосочен аспект е белязан с полифоничност и многостранност по отношение на пластичните и стиловите търсения на художника още от 80-те години насам, формулирани като асоциативни синергии.

По повод на многобройните му участия в биеналета и в международни форуми, проф. Рикардо Бутафава обръща внимание на оригиналните интерпретационни инвенции на художника и изтъква особената тъкан на изграждане и пластичен изказ на формите (*Arte cristiana* (Milano) 2001, № 806).

Тази интерпретационна нагласа откриваме в цикъла „*Полифонии*” 2004 (Германия). А по отношение на подхода му, интерес представят размислите на твореца, свързани с музиката на Бах, публикувани в КATALOGA на експозицията „9+1” – групова изложба под патронажа на Министерството за наука и култура на Баден-Вюртенберг (Шутгарт) в Националния дворец на културата, София. Забележителни са витражните внушения и цветовата ритмика на словото и образа в цикъла „*Житието на св. Методий*” 2004, представен в Елванген, Химерод, Дюселдорф, Виена и експониран по повод 625-годишния юбилей на Университета в Хайделберг (2011).

Цикълът „*Орфееви песни*”, обвързан композиционно с концептуалната идея за трите енергийни полета (на духа, на душата и на телесността), диференцирани като три цветни потока, е представен в Германия и София (X. Salon des arts в НДК, 2005). Своето образно продължение очертават градираните символни съставки във впечатляващия олтарен триптих „*Мистичен празник*”, посветен на небесните съпокровители на Европа св. Бенедикт, св. Кирил и св. Методий в Катедралата на Абатство Химерод при Трир (2008).

Интерес предизвиква и Серията „*Семето на вълната*”, експонирана в Галерията за модерно изкуство в Пасау (2010). Разгърнатият замисъл на поредицата „*Хромофони*” е заложен още в серията, посветена на Антоан Вато по време на работата на художника в Париж през 1994-1995 г. и по-късно в серията, посветена на Моцарт (2007), чиито внушения имат своето естествено продължение в пластичните и багрени метаморфози на „*Да влезеш в ателието*” („Шипка 6”, 2011), както и в сериите, представени в Изложбени зали „Рафаел Михайлов“ (Велико Търново 2017 и 2020) и „Елена Карамихайлова“ (Шумен 2017, 2019 и 2021).

Постоянният интерес на Спартак Паскалевски и неговата отдаденост към музиката на Бах и полифоничните структури в творбите „*Изкуство на фугата*” и „*Музикално приношение*” го вдъхновяват в сътворяването на образен свят, развит в експозицията „*Re-forma universalis*”, представена в Художествената галерия в Русе (2023)

Експресивността и заредената с емоция пластична символика на творбите, включени в камерната експозиция *Звукови потоци* се определя от динамиката и характера на протичащите авторови инвенции.

Интензивността им отвън и отвътре е конкретно обвързана с композиционното изграждане. Структурата на всяка творба се гради от взаимодействието и хроматичното разгръщане на импулси в обособяващ се рефлексивен поток. Множествената импулсивна ритмика обхваща човешката фигура и засилва нейното внушение. Сугестивното въздействие приближава възприемането на зрителя до разбирането на художника за човека като универсален код, потенциално генериращ всеобщата хармония на универсума като животелна очовечена мяра.